

تعیین سطح برخورداری نواحی شهری از خدمات شهری (مطالعه موردی منطقه 3 و 7 شهر اهواز)

نیما نعمتی

کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری - دانشگاه پیام نور اهواز

Nimal359nemati@gmail.com

چکیده :

ملاک و معیارهایی از نگاه مدیران شهری و از منظر سازماندهی توزیع عادلانه امکانات برای برقراری عدالت اجتماعی در سطح مناطق شهری تعریف می شود. و شهروندان نواحی مختلف شهری دسترسی آسان به خدمات شهری را نتیجه نگاه عادلانه مدیران شهری ارزیابی می کنند. و این نگاه است که در نهایت به رضایت مندی شهروندان منجر می شود. تداوم سطح برخورداری مطلوب شهروندان به تحقق بودجه های پیش بینی شده بستگی دارد. اصل هزینه - منفعت و چینش های جمعیتی در تخصیص و توسعه امکانات شهری توسط مدیران خدمات شهری می تواند نقشی تعیین کننده ایفا نماید. در این پژوهش بر اساس شاخص های تعیین شده، سطح برخورداری نواحی شهری از کاربری های خدماتی در سطح مناطق 3 و 7 شهرداری اهواز، مورد بررسی قرار گرفته است. داده های این پژوهش از طریق روش جمع خدمات، استاندارد سازی، ضریب ویژگی، مدل موریس و مدل تاکسونومی عددی، مطالعه کتابخانه ای و تحقیق میدانی بدست آمده است. با استفاده از روش جمع خدمات، امکانات هرناحیه شهری از نظر کمی و با شیوه های استاندارد سازی و ضریب ویژگی کیفیت امکانات مورد ارزیابی قرار گرفته است. بهره برداری از مدل های موریس و تاکسونومی عددی به آنالیز بهینه پراکندگی شاخص های خدماتی نواحی شهری منجر شده است. روش تاکسونومی عددی شیوه ای آسان و قابل فهم در رتبه بندی سطح برخورداری نواحی شهری می باشد. نتایج حاصل نشان می دهد: از نظر روش جمع خدمات به ترتیب نواحی 1 و 2 منطقه 3 و ناحیه 1 منطقه 7 در رتبه های اول تا سوم قرار گرفتند. و با توجه به اینکه هر دو منطقه 3 و 7 شهری در مجموع 8 ناحیه شهری را شامل می شوند، منطقه 3، 17 درصد و منطقه 7، 9 درصد از سهم مساحت کل شهر را تشکیل می دهند. از نظر تراکم جمعیتی منطقه 7 تراکم جمعیتی بالاتری از منطقه 3 دارا می باشد. ناحیه 4 منطقه 7 شهری در رتبه آخر قرار گرفت. از نظر شیوه ضریب ویژگی و استاندارد سازی نواحی شهری 1 و 2 منطقه 3 و ناحیه 1 منطقه 7 به ترتیب در رتبه های اول تا سوم و ناحیه 4 منطقه 7 در مرتبه آخر قرار گرفتند. در محاسبات مدل تاکسونومی عددی ناحیه 1 منطقه 3 در رتبه اول و ناحیه 4 منطقه 7 در رتبه آخر قرار گرفتند. در رتبه بندی روش موریس ناحیه 4 منطقه 7 در رتبه آخر قرار گرفت. رشد روزافزون آپارتمان نشینی در هر دو منطقه شهری محسوس بوده و لزوم خدمات رسانی بهینه را آشکار می سازد. و در صورت عدم تناسب کیفی برخی شاخص ها، احتمال بروز نارسایی توسعه و عدم تحقق عدالت فضایی دور از انتظار نمی باشد. بررسی نواحی شهری دو منطقه می تواند در بروز رسانی خدمات ارائه شده و جلب رضایت مندی بالای شهروندان نقش آفرین باشد. کلمات کلیدی: تاکسونومی عددی، خدمات شهری، منطقه 7 شهری، اهواز، سطح برخورداری